

Pijnbestrijding met PCIA

Binnenkort nemen we u in het ETZ op voor een operatie. Tijdens de operatie merkt u door een plaatselijke verdoving, een algehele verdoving (narcose) of een combinatie van die twee, niets van de pijn. In de herstelfase na de operatie kunt u echter pijn krijgen. Pijn is natuurlijk niet prettig en het is nadelig voor de genezing. Daarom krijgt u naast tabletten ook een PCIA pomp (Patiënt Controlled Intravenous Analgesia). In het Nederlands: "door de patiënt uitgevoerde pijnstilling".

Waarom is pijnstilling belangrijk?

Uit onderzoek is gebleken dat hartfrequentie, ademhaling, bloeddruk en het functioneren van de patiënt duidelijk veranderen bij het optreden van ernstige pijn als gevolg van een operatie. Voordelen van een goede pijnstilling na de operatie zijn dan ook dat de patiënt voor zijn/haar doen een normale hartslag en bloeddruk heeft, beter door kan ademen, ophoesten en bewegen. Van goede pijnstilling is aangetoond dat het leidt tot een grotere tevredenheid bij patiënten, een sneller herstel, minder complicaties en een kortere opnameduur.

Hoe werkt het PCIA- systeem?

Het PCIA-systeem bestaat uit een infuuspomp met een reservoirzakje, met daarin een oplossing van een sterke pijnstillers (morfine-achtig medicijn). De pomp wordt op uw infuus aangesloten. Het bijzondere van het PCIA-systeem is dat niet de verpleegkundige of de arts de pomp bedient, maar uzelf.

Wanneer u pijn voelt opkomen, kunt u door het indrukken van een knop uzelf een hoeveelheid pijnstiller toedienen. Alleen u mag op de knop drukken. Wanneer de pijn na enkele minuten nog niet genoeg is afgenomen, drukt u nogmaals op de knop en zal de pomp u weer een dosis toedienen. Voor overdosering hoeft u niet bang te zijn. In het systeem zit een beveiliging, zodat overdosering niet mogelijk is.

Voordelen van het PCIA-systeem

De pijnstilling via het PCIA-systeem gaat sneller omdat de medicijnen via het infuus direct in de bloedbaan worden opgenomen. U hoeft als patiënt niet meer te wachten tot een verpleegkundige u helpt, maar kunt u zelf uw pijnstilling toedienen. Omdat u het systeem zelf bedient en zelf bepaalt wanneer u een pijnstiller nodig hebt, is de pijnstilling meer toegesneden op uw persoonlijke behoefte. U bent bovendien niet afhankelijk van anderen

De pijnscore

Een aantal keer per dag komt een verpleegkundige vragen of u uw (eventuele) pijn kunt aangeven op de pijnkaart die bij uw bed hangt. Helemaal bovenaan de pijnkaart betekent geen pijn. Helemaal onderaan is de ergste pijn die u zich kunt voorstellen. Rechts naast de smileys staan de pijncijfers. Het pijncijfer dat u aangeeft, wordt geregistreerd. Het kan ook zijn dat de verpleegkundige u vraagt een cijfer aan de pijn te geven. 0 is geen pijn en 10 is de meest denkbare pijn. Rond een 4 is acceptabel. Bij cijfer 4 of hoger wordt er extra pijnmedicatie gegeven. U kunt nooit een verkeerde score geven. Het gaat immers om de pijn die u ervaart en pijn is een persoonlijke ervaring. Bij het geven van een score kan het helpen terug te denken aan pijn waar u eerder last van heeft gehad, en deze 'oude' pijn vergelijken met uw huidige pijn.

Wisseling in pijn

Wanneer u op meer plaatsen pijn hebt, kunt u het beste uitgaan van de pijn die u het ergste ervaart. Sommige mensen hebben alleen pijn op bepaalde momenten, bijvoorbeeld bij het bewegen of bij het plassen. In dat geval kunt u dit vertellen aan de verpleegkundige en een score geven voor dat bewuste pijnmoment. Instructie van het PCIA-systeem Indien dit bij u van toepassing is, krijgt u van de anesthesioloog of verpleegkundige uitleg over het systeem. Zodra u na de operatie op de uitslaapkamer ligt, wordt u aangesloten aan het PCIA-systeem. U krijgt dan nogmaals de werking van de pomp uitgelegd.

Veel gestelde vragen

Hebt nu na het lezen van de tekst nog vragen? Bekijk dan de handige lijst met veel gestelde vragen en antwoorden.

Voel ik met pijnstillende medicatie nog pijn?

Ja, de eerste dagen na een operatie zal er altijd sprake van pijn zijn, maar met het PCIA-systeem kunt u ervoor zorgen dat de pijn acceptabel is.

Kan ik verslaafd raken aan pijnstillende medicatie?

De kans op verslaving aan morfineachtige stof is niet zo groot als vaak wordt gedacht. Als morfineachtige stof gebruikt wordt tegen de pijn, is de kans op verslaving te verwaarlozen.

Word ik misselijk van de pijnstillende medicijnen?

U kunt misselijk worden, maar dit hoeft niet. Als u misselijk wordt, kan de verpleegkundige maatregelen nemen. Geef dit dus aan!

Zijn er nog andere bijwerkingen?

Het is mogelijk dat u wat slaperiger bent dan normaal. Dit is niet erg, misschien zelfs wel gunstig. Het moet echter niet zo zijn dat u moeilijk wakker wordt en voortdurend slaapt. De verpleegkundige zal hier op letten. Tot slot ledere dag komt de pijnverpleegkundige van de acute pijnservice bij u langs om te kijken of de pijnstilling met het PCIA-systeem naar wens gaat.

Tot slot

Iedere dag komt de pijnverpleegkundige van de acute pijnservice bij u langs om te kijken of de pijnstilling met het PCIA-systeem naar wens gaat. Dit betekent dat:

- de pijn acceptabel is;
- eventuele misselijkheid onder controle is;
- u niet te suf bent;
- u durft te bewegen, te hoesten en door te ademen.

Hopelijk hebt u met behulp van het PCIA-systeem zo weinig mogelijk last van de gevolgen van uw operatie en herstelt u spoedig. Als u nog vragen hebt, kunt u het beste contact opnemen met de afdeling waar u onder behandeling bent.

Telefoonnummers

ETZ (Elisabeth-TweeSteden ziekenhuis): (013) 221 00 00
Polikliniek Anesthesiologie: (013) 221 00 10